

**KENYATAAN AKHBAR
OLEH KETUA AUDIT NEGARA**

BERKENAAN:

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI
PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI
DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI KELANTAN TAHUN 2018**

**LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI AKTIVITI JABATAN/AGENSI
DAN PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN NEGERI KELANTAN
TAHUN 2018 SIRI 2**

1. Pengauditan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dilaksanakan selaras dengan Seksyen 5(1)(a) Akta Audit 1957 yang menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit akaun persekutuan dan negeri. Pengauditan terhadap aktiviti jabatan/agensi pula merupakan pengauditan prestasi yang dilaksanakan di bawah Seksyen 6(d), Akta Audit 1957.
2. Perkara 107(1) Perlembagaan Persekutuan menghendaki Ketua Audit Negara mengemukakan laporannya kepada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang hendaklah menyebabkan laporan itu dibentangkan di hadapan Dewan Rakyat. Berdasarkan Perkara 107(2) pula, laporan hendaklah dikemukakan kepada Kebawah Duli Yang Maha Mulia Tuanku Sultan Kelantan bagi memperkenan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Kelantan.
3. Laporan Ketua Audit Negara (LKAN) mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri Kelantan Tahun 2018 setelah mendapat perkenan KDYMM Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong telah dibentangkan di Dewan Rakyat pada 4 November 2019. Manakala LKAN mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Kelantan Tahun 2018 Siri 2 pula setelah mendapat perkenan KDYMM Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan

Agong telah dibentangkan di Dewan Rakyat pada 2 Disember 2019. Seterusnya, kedua-dua laporan ini setelah mendapat perkenan KDYMM Tuanku Sultan Kelantan akan dibentangkan pula di Dewan Undangan Negeri Kelantan pada 13 April 2020.

4. Laporan Ketua Audit Negara pada kali ini antara lainya mengandungi perkara-perkara penting seperti berikut:

4.1. Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Kelantan dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri Kelantan Tahun 2018

(a) Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Pengauditan yang dijalankan mendapati Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Kelantan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2018 telah diberi Pendapat Tanpa Teguran. Penyata kewangan tersebut menunjukkan gambaran yang benar dan saksama tentang kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Kelantan dan rekod perakaunan telah diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

(b) Analisis Kewangan Kerajaan Negeri

- i. Secara keseluruhannya, baki Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2018 bagi Negeri Kelantan telah meningkat sejumlah RM9.47 juta atau 15.1% menjadi RM72.19 juta pada tahun 2018 berbanding RM62.72 juta pada tahun 2017.
- ii. Kerajaan Negeri mencatat lebih di Akaun Hasil Disatukan sejumlah RM40.46 juta pada tahun 2018 berbanding lebih berjumlah RM38.82 juta pada tahun 2017. Lebih ini berpunca daripada peningkatan kutipan hasil berjumlah RM586.94 juta berbanding perbelanjaan mengurus yang berjumlah RM546.49 juta.
- iii. Pada tahun 2018, Hutang Awam telah mencatatkan peningkatan sejumlah RM13.87 juta (1%) kepada RM1.435 bilion berbanding RM1.421 bilion pada tahun 2017. Peningkatan ini disebabkan

kerajaan negeri telah menerima pinjaman untuk projek bekalan air dan Projek Pembinaan Istana Negeri Kelantan yang baharu. Di samping itu, bayaran balik hutang juga telah dibuat pada tahun 2018 berjumlah RM5.74 juta.

c. Penyerahan, Pengesahan, Pembentangan Penyata Kewangan dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri

- i. Mengikut Seksyen 5(1)(c), Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara mempunyai kuasa untuk mengaudit penyata kewangan agensi negeri iaitu Badan Berkanun Negeri (BBN), Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan Majlis Agama Islam (MAI). Objektif pengauditan adalah untuk memberikan pendapat terhadap penyata kewangan agensi negeri sama ada penyata ini menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.
- ii. Setakat 15 Oktober 2019, bilangan penyata kewangan yang perlu diaudit dan telah disahkan adalah seperti berikut:

BIL.	PENYATA KEWANGAN	BILANGAN PENYATA KEWANGAN TAHUN 2018	PENSIJILAN SETAKAT 15.10.2019
1.	Badan Berkanun Negeri	9	9
2.	Pihak Berkuasa Tempatan	12	12
3.	Majlis Agama Islam Negeri	1	-
JUMLAH		22	21

- iii. Berdasarkan 22 Penyata Kewangan Agensi Kerajaan Negeri Tahun 2018, sebanyak 21 telah selesai diaudit. Sebanyak 20 penyata kewangan telah diberikan Sijil Tanpa Teguran dan satu (1) penyata kewangan telah diberikan Sijil Berteguran. Manakala satu (1) penyata kewangan masih belum dimuktamadkan.

4.2. LKAN mengenai Pengurusan Aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Kelantan Tahun 2018 Siri 2

(a) Pengurusan Aktiviti Jabatan/Agensi Negeri

- i. Pengauditan prestasi telah dijalankan mengikut standard pengauditan antarabangsa iaitu The International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) 3000, 3100 dan 3200. Pengauditan prestasi yang dijalankan bertujuan menilai sama ada aktiviti/projek Kerajaan telah dilaksanakan dengan cekap dan berkesan serta sejauh mana objektif aktiviti/projek ini telah tercapai. Ia juga bertujuan untuk menilai sejauh mana wang awam telah dibelanjakan dengan berhemat tanpa berlaku pemborosan dan pembaziran serta mendapat *best value for money*.
- ii. Bagi LKAN Tahun 2018 Siri 2 ini, sebanyak satu (1) pengauditan prestasi yang berkaitan dengan pengurusan program/aktiviti telah dilaksanakan di peringkat Negeri Kelantan. Secara keseluruhan, pengauditan yang dijalankan telah menunjukkan penambahbaikan dalam pelaksanaan aktiviti jabatan negeri seperti penetapan asas-asas yang jelas dalam pelaksanaan aktiviti atau program. Bagaimanapun, sasaran/objektif aktiviti yang ditetapkan belum dapat dicapai sepenuhnya, selain terdapat beberapa isu ketidakcekapan dalam pengurusan aktiviti.

(b) Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri

- i. Pengauditan bagi pengurusan syarikat kerajaan dijalankan selaras dengan Seksyen 5(1)(d), Akta Audit 1957. Pengauditan merangkumi tiga (3) aspek iaitu tadbir urus korporat, pengurusan aktiviti dan kedudukan kewangan syarikat.
- ii. Bagi Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2018 Siri 2 ini, sebanyak satu (1) pengauditan pengurusan syarikat kerajaan telah dilaksanakan di Negeri Kelantan iaitu Permodalan Kelantan Berhad.

- (c) Semua pegawai pengawal/ketua jabatan yang berkenaan telah dimaklumkan terlebih dahulu mengenai perkara yang dilaporkan

dalam Laporan Ketua Audit Negara untuk tujuan pengesahan. *Exit Conference* juga telah diadakan bagi tujuan membincangkan penemuan Audit dan mendapatkan penjelasan serta maklum balas terhadap isu-isu berbangkit. Bagi membolehkan tindakan pembetulan dan penambahbaikan diambil oleh ketua jabatan berkenaan, Jabatan Audit Negara juga telah mengemukakan 10 syor terhadap pengurusan aktiviti Jabatan/Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri untuk memperbaiki kelemahan yang dilaporkan.

5. LKAN Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri dan Prestasi Kewangan Agensi Negeri Kelantan Tahun 2018 serta LKAN Mengenai Pengurusan Aktiviti Jabatan/ Agensi dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Kelantan Tahun 2018 Siri 2 dijadual dibentangkan di hadapan Dewan Undangan Negeri Kelantan pada 13 April 2020. Oleh itu, LKAN ini akan dimuat naik di laman web Jabatan Audit Negara pada tarikh yang sama. Orang awam boleh melayarinya di alamat <http://www.audit.gov.my> mulai 13 April 2020 selepas jam 10.00 pagi. Sebarang pertanyaan lanjut/pandangan mengenai Laporan tersebut bolehlah dialamatkan kepada [Warkah Untuk Ketua Audit Negara](#).

Ketua Audit Negara
Malaysia

13 April 2020